

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Fél évre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelenséget nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Aratás előtt.

Egy-két hét múlva megpendül az aratók kaszája és szorgalmas sürgés-forgás közt borotválják simára hajnaltól naplementéig a gabonaföldeket, elkezdve a rozson, folytatva az aczélos tiszta búzán, árpan és végezve a zabon.

Mostanában széltől hullámzó zöldes rónaságok tengere látszik a mi völgyeinkben és domboldalainkon, a melyek lassanként aranysárgára érnek a napsugár tüzeiben s az ég magasságából szétlővelő izzó arany a maga hasonlatosságára formálja a tájakat, legelőször a gabonaföldeket s az emberi munka és szorgalom legelső gyümölcseit hordjuk be az aratásban.

A szépen sorba dülő rendek, a gondosan felnyalábolt és összekötött kévék, a kereszték és asztagok, a gépek bugó és füttyülő munkája a mezőkön, a melyek megkönnyítik az emberi munkát: mind olyan idyllikus színezetet, olyan egyszerű természetes bájt öntenek el a tájon a hajnal vagy a naplemente pirkadó sugarai mellett, vagy ha a fényes délben ember és állat elfáradva ledül pihenni a fa alá vagy az asztag, kazal árnyékába. Ilyenkor eszébe jutnak az ókori római költőknek, a császárok barátjának sorai, a melyeket majd kétezer évvel ezelőtt irt:

„Beatus ille, qui procul negotiis
Paterna rura bobus exercet suis.”

A mi magyarul azt teszi:

„Boldog a ki gondoktól távol
Ökreivel műveli ősi földjeit.”

Haj, de hányan vagyunk szép Magyarországon, a kiknek gyermekkorukban még kijutott ebből az idylli élvezetből, meglett korunkban pedig, mint idegenek kóborlunk atyáink örökén. Sok talán saját hibájából, de igen sokan nem hibásak benne, mert az átalakuló korszellem, a patriarkális egyszerűség helyébe rohamosan elterjedő hivalkodó ciztrálkodás,

a számostagu család fölnevelése, a napról-napra súlyosodó új viszonyok adósággal terhelték és elvitték lábaink alól a földeket.

De azért nem panaszkodunk, nem akarjuk az elhibázott és elsietett átalakulást vissza csinálni, mert belátjuk, hogy a világ kereke nem foroghat visszafelé. Haladni kell előre okosan és megfontolva, hogy a mai félig átalakult állapotokból a teljes kultúra áldásaira ébredhessünk. Azért azonban nem neheztelhet senki, ha könnyes szemmel gondolunk néha vissza a gyermekévek idylli tájaira.

Nem irigyeljük azoktól sem, a kiknek több van, a kik szerencsésebb viszonyok közt kiállották a nagy átalakulást vagy a kik igazságos uton, munkával szereztek maguknak azt, a mi őseinknek nem volt.

Ezek most aratnak és velük együtt arat az egész ország. Együttérezzük mi is, a szellem és iró toll munkásai, hogy a gazda, a szántóvető verejtékes munkáján az Isten áldása az egész országnak gazdagsága és boldogsága. Érezzük, tudjuk, hogy minél több terem ebben az országban a földművelőnek és minél jobban tudja azt értékesíteni, annál inkább fog gyarapodni ez a mi hazánk erőben, gazdagságban.

Magyarország elsősorban földművelő ország. A mezei gazdaság sikerétől és kulturális haladásától függ legnagyobb mértékben az ország sorsa. Ha boldogul a gazda, akkor többet tud költeni iparcikkekre, akkor könnyebben viszi pénzét a kereskedőkhöz vásárolni, akkor többet bír viselni az ország terhéből és több jut mindenhol a kulturális és szellemi előhaladásra, akkor jobban jut a tudás, a művészet pártolására. Ez elsősorban nálunk van így, mert a mi hazánk legalább háromnegyed részben földművelő ország. Az így előhaladható ipar, kereskedelem és kultúra ismét elősegítő hatással lesz a mezei gazdaság fejleszté-

sére. Mert a mezei gazdaság sem maradhat az ősi patriarkális módok mellett. Manapság a gazdának, a földművesnek is tudásra van szüksége, hogy okosabb és újabb kipróbált módokkal fokozza földjének termőképességét és meg tudja válogatni a vidékre hasznos gazdasági ágak művelését. Manapság a gazdának is haladnia kell és ez hazafiúi kötelessége s ha meg nem teszi, ha nem tanul, lassanként elmarad és pusztul a többet és okosabban termelők mellett.

Most tehát, amikor majd megpendülnek a kaszák a völgyekben s az aratók idylli dalai hangzanak föl a hajnal rózsaszínű sugarai mellett, akkor ne feledjük el, hogy ez az aratás az egész ország aratása, hogy ennek bőségétől és jóságától függ nemcsak a szerencsés birtokosok boldogulása, hanem egész hazánk jóléte és előhaladása. — Ne feledjünk el mindnyájan örülni a mások aratásán és örömmén, úgy is minden bajunk abból származik, hogy nem tudunk egyet érteni, hogy egymás kárát kívánjuk, hogy mindjárt igyekezzünk lerántani azt, a ki szellemével kimagaslik közülünk.

Értse meg az Isten áldásánál egymást minden jólelkű magyar s ha a gazda örül, örüljön annak az iparos, kereskedő, a szellem munkása is és viszont, mert egyiknek gyarapodása mindnyájunké és mindegyik jóléte a nemzeti közvagyon gyarapítja.

Ezt a közös jó érzést keltse föl bennünk és nevelje nagyra az aratás és áldás Istene!

Vármegyei rendes nyári közgyűlés.

Gömör és Kishontvármegye alispánjától.
10455—1913. sz.

Hirdetmény.

Az 1886: XXI. t.-cz. és a megyei szabályrendelet értelmében tartandó rendes nyári vármegyei közgyűlés határide-

FEGYVERGYÁRI KERÉKPÁROK

a létező legjobb kerékpárok; bizonyítja az, hogy az Osztrák-Magyar hadsereg is csupán ezen kerékpárokat használja.
Kapható kizárólag **Valaszky Rezső**, órás- és ékszerésznél RIMASZOMBATBAN.
REGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK! REGI KERÉKPÁROK BECSERÉLTETNEK!

jéül Főispán ur öméltóságával egyetértőleg f. évi **Julius hó 24-ik napjának d. e. 10 órája** s a felmerülő szükséghez képest a következő napnak d. e. 9 órája Rimaszombatban a vármegyei székház disztermébe tüzetett ki.

Midőn erről a vármegye közönségét értesitem s a vármegyei bizottság tagjait személyes megjelenésre hivatalból tisztelettel felkérem; egyidejűleg köztudomásra hozom, hogy ez alkalommal a köztanácskozás és elintézés tárgyait gr. Tisza István m. kir. Miniszter elnöknek azon leirata, mely által miniszterelnökké lett kineveztetését és a kormány mikénti megalkotását a törvényhatóság tudomására hozza, s vármegyénk közönségének támogatását kéri; továbbá a vármegyei közigazgatás rendezése tárgyában Pozsonyvármegye közönségének az országgyűlés képviselőházához intézett, s pártolás végett törvényhatóságunkkal is közölt feliratának tárgyalása és az 1886: XXI. t. cz. 46. §-a értelmében a kibocsájtandó tárgysorozatban szabályszerűen kihirdetendő közérdekű vármegyei ügyek elintézése fogják képezni.

Rimaszombat, 1913. évi július 2-án.

Lukács, alispán.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

TARCZA.

Szív és Ész.

— Irta: VILLÁM. —

Szentirmay fölállt a kanapéról s az ablakhoz ment, forró lázas homlokát a hideg ablaküveghez szoritotta s úgy nézett a messzeségbe. Agya nehéz, idegfejesítő munkát végzett. Képzeteiben képtelenebbnél képtelenebb agyrémek száguldtak tova s tűntek el a messzeségben talán örökre.

Rövid ismeretségüket végig gondolta. Az agyrémek eltűntek. Valami megmagyarázhatatlan vágy fogta el egy újabb, nyugodtabb élet után. Vissza vágyott oda, abba a kis faluba, hol álmainak ideálját fölalta. S e pillanatban úgy érezte, hogy anélkül a leány nélkül kin az élet. És hogy igen szereti, hogy nem élhet nélküle. Talán jobb volna e nyomorult életet most eldobni magától, mint ezt a borzasztó dolgot, a rideg, kegyetlen valóságot megírni neki, hogy feleségül nem veheti, mert atyja nem egyezik bele, mert szegény.

Tudta, hogy a leányt és vele együtt önmagát is örökre boldogtalanná teszi. Ha talán most egy golyóval véget vetne mindezeknek, jobb lenne, belenyugodnának a változhatatlanba. De mi lesz azokból, kik itt maradnak? Öreg édes atyja és egyetlen huga, kiket imádásig szeret! Szívét keserű fájdalom marcangolta, torkát úgy szoritotta, fojtogatta valami, hogy sírni, kiáltani szeretett volna nagy fájdalmában.

Neki csak egy szavába kerül és meg lesz mentve az ősi birtok, név, hugának és szeretett édes atyjának nyugalma és boldogsága.

Igen! Minden meg lesz mentve... Ha ő feleségül veszi a szomszéd birtokos gazdag leányát: Annát. — Ezt kívánják tőle!

De mikor ő szavára fogadta annak a másik leánynak, hogy feleségül veszi, mert a legszenyebb érzelmek köti őket egymáshoz — a szerelem. Hosszu lelki tusa után elhatározta, hogy megírja neki, hogy ne szeresse őt, mert nem érdemli, mert gyáva és nem tudja, vajjon a szív, vagy pedig az ész szavára hallgasson-e?

Hirek és vegyesek.

Személyi hírek. *Kubinyi Géza* vármegyénk főispánja az elmúlt héten idehaza időzött.

Farkas Zoltán kerületünk agilis képviselője az elmúlt héten az aradi képviselőválasztásban, most pedig a gyomai választási küzdelemben vesz részt több munkapárti képviselő társaságában.

Sipeki *Balás Lajos* rosznyói püspök a múlt héten — szerdán — városunkon átutazóban *Széman* Endre prépostnál volt s innen *Beckére* távozott.

Dr. Kovács László városunk polgármestere vasárnap (29-én) négy heti tartózkodásra Karlsbadba utazott. Távollétében a polgármesteri teendőket *Vladár József* közig. tanácsos végzi.

Birói áthelyezés. Az igazságügyminiszter *Gazda Pál* nagyrőcei kir. járásbíróját saját kérelmére kir. törvényszéki birói minőségben áthelyezte a rimaszombati kir. törvényszékhez. Az új biró városunk szülötte, a birói karnak díszére fog válni és társaskörünk is sokat nyer a rokonszenves férfiúval és családjával.

Vármegyei kinevezések. *Kubinyi Géza* vármegyénk főispánja törvényadta jogából kifolyólag *Hámos Zoltán* vármegyei központi irodaigazgatóvá; *Kerekes Istvánt* irodatisztává és *Gundelvingen* Maresa gépirónót irnokká nevezte ki. — A kinevezés mind szorgalmas és pontos tisztviselőket ért.

Templomszentelés Rimakokován. Ma lesz a rimakokovai új ág. h. ev. templom ünnepélyes megáldása. Az ünnepi szertartást a tiszai ev. egyházkerület püspöke: *Geduly* Henrik végzi, aki tegnap délután városunkban időzött. Fogadtatására a vasuti állomáson megjelent a helybeli ev. egyház küldöttsége *Gyürky Pál* főesperes vezetése alatt, valamint a főgimn. tanári kara *Veress Samu* dr. vezetésével. A vasuti állomástól *Geduly Géza* gyógyszerész vendégszerető házához ment a püspök ebédre. Innen délután 5 órakor kocsin ment a résztvevők kíséretében Rimakokovára.

Ki tudja, meddig tépelődött volna így, ha meg nem szólal az ebédre hívogató harangszó. Csak ez ébresztette fel merengéséből, csak ez emlékeztette testiségére.

Becsöngette inasát és megüzente atyjának, ne várakozzanak rá, feje fájt, szobájában óhajt maradni. Aztán íróasztalához ült, majd ismét föluggrott és gyors léptekkel föl s alá sétált. Homlokán kiült a hideg verejték, egész testét végig borzongatta a hideg, szíve hevesen vert, nem volt képes gondolkodni.

Végre határozott! Íróasztalához ült s a következő levelet írta:

Kedves Rózs! —

Már én magát nem szeretem. Más szeretek. De ha kívánja, feleségül veszem. Maga pedig ezt nem fogja kívánni, mert sokkal büszkébb.

Miklós.

Borítékba tette s az éppen akkor induló postával elküldte. Aztán tovább füzte gondolatait. Csak ez az egy mód lehet az, a mi azt a leányt kiábrándíthatja. Megnyugszik, férjhez mehet s talán még boldog is lesz. Őt pedig teljesen elfelejti. Atyjának és hugának jövőjét és boldogságát biztosítja avval, ha ő feleségül veszi a gazdag szomszéd leányát. Az ősi birtok nem kerül idegen kézre. Szíve hevesen dobogott, de azért mégis valami megnyugvás féltét érzett.

Lefeküdt, sokáig nem tudott elaludni, végre mégis ráborult a jótékony álm pilláira. De minden percen fölrettent. Az agyrémek ismét üldözték. Előbb látta lázas képzeletében az ősi kastélyt idegen kézen, atyját és hugát a nyomorral küzdeni. Aztán látta Rózsit szomorúan, sápadtan, összetörve. Majd egy másik kép tárult szeméi elé. Rózsit látta boldogan mosolyogva, más karján. Ez teljesen fölébresztette. Fölkelt, ismét asztalhoz ült, lázas gyorsasággal írni kezdett. Az egyik levelet a szomszéd gazdag leánynak, hogy nem veszi feleségül, mert szava és érzelmei máshoz kötik. A hol nincs gazdagság, de van békesség, egyetértés és szeretet. Ha erről lemond, avval csakis atyja kívánságának tenne eleget.

Aztán irt a másiknak, hogy hazugság a

Serényi gróf ünneplése. Miskolc város törvényhatósága f. hó 2-án tartott közgyűlésén lelkesen ünnepelte gróf *Serényi* volt földművelésügyi minisztert. Dr. *Nagy Ferenc* polgármester felsorolta azokat a szolgálatokat, amelyek *Serényi* gróf miniszter a város érdekében végzett. A közgyűlés elhatározta, hogy köszönő búcsúlevelet intéz a volt miniszterhez.

Külföldi utazás. *Samarjay Jánosné* a Rimaszombat és vidéke jótékony nőegyesület buzgó elnöke, rokonai társaságában külföldi utra indult, a melynek végirányja Svédország és az éjszaki partok.

Meskó Barnabás, dr. *Meskó Miklós* vármegyei főorvos jeles képzettségű fia, Párisba és Berlinbe tanulmányi utra távozott, hol két hónapot fog tölteni.

Eljegyzés. Csizi *Molnár József* dr. ügyvéd, Gömör és Kishontvármegye tb. alügyésze, néhai csizi *Molnár József* és neje *Szedlicsnai Glós Gizella* fia folyó hó 1-én jegyezte el lovasi *Szakall Ettát*, lovasi *Szakall András* és neje *farkasfalvi Farkas Etelka* leányát.

Ünnepeltetés. Dr. *Szontagh Vilmos* rimaszombati járásbeli szolgabíró az alkalomból, hogy tiszteletbeli főszolgabíróvá lett kinevezve, hivatalársai és baráti köre június hó 27-én Nyustján egy kedélyes összejövetelen ünnepelték. A vig hangulatban lefolyt összejövetelen számos pohárköszöntőben üdvözölték a járás közszeretében álló, fiatal, ambícióval telt tb. főszolgabíróját.

Vasuti áthelyezés. *Klacsó József* ellenőr, állomástfőnök Rimaszécsről Salgótarjánba, *Főnyi József* hivatalnok Feledről Salgótarjánba helyeztetett át.

Központi választmányi ülés. A vármegyei központi választmány folyó hó 1-én *Lukács Géza* alispán elnöklété alatt ülést tartott, melyen a beérkezett felszólamlások (reklámációk) vétettek tárgyalás alá. Egyes felszólamlók a választói névjegyzékbe felvételtek, ellenben többet elutasítottak, mert kérvényeik felszeretlenül érkeztek be.

másik levél minden szava! Mert ha valaha, úgy most szereti igazán. Hogy be is bizonyítsa azt, nem veszi feleségül a gazdag leányt, nem akar áldozat lenni, nem akarja magát pénzért eladni. Gondoljon néha rá is, ha boldog lesz, mert kell, hogy az legyen! Ő reá pedig csak úgy gondoljon, mint egy csacska fiura, a kit a szíve ölt meg.

Befejezte. Megkönnyebbülten sóhajtott fel.

*

Vadászfégyverét magához vette, észrevétel nélkül kiosont a kastélyból. Mindenütt siri csönd honolt. Nekivágott az erdőnek, körülbelül félórai ut után elért egy kis tisztásra. Arra a kedves helyre, hol egy kirándulás alkalmával esküdött örök hűséget Rózsának, ki akkor rokonainál volt látogatóba.

Még egyszer körülnézett e kedves kis helyen, hova oly édes emlék fűzi. Igen! ezen a szent helyen fog most megválni az élettől, hol becsületszó és átok terhe alatt fogadta, hogy soha más feleségül nem veszi. Evvel bizonyítja azt is, hogy az előbbi levélnek hazugság volt minden szava. Hogy ha vele nem, úgy nélküle sem akar élni. Oda támaszkodott a nagy fához, mosolyogva körüljártatta tekintetét még egyszer, utóljára. Aztán homlokához illesztette a fégyver hideg csövét és elsütötte azt.

Hangos durranás verte föl az erdő csöndjét, hosszan visszhangozva azt a közeli hegyek. A madarak ijedten röppentek föl álmaikból. Aztán ismét csönd lett. A fölkelő nap sugaraival bearányozta a tájat. A madarak bús halotti éneket zengtek a halott ifjunak. A föld, a szomjas, homokos föld mohán szivta magába a meleg piros vért.

*

Másnap villámgyorsasággal járta be a hir a falut, hogy a kastélybeli uraság egyetlen fiát halva találták az erdőben. Hogy miért vált meg az élettől az életerős, vidám ifju, örökre rejtély maradt.

Csak két leány tudta azt. Egyik sem ismerte a másik szív fájdalmát. Ha néha találkoztak a temetőben, kérdően néztek egymásra s szólanul, sóhajtva haladtak el egymás mellett.

Egyházmegyei felügyelő beiktatása. Szent-Ivány Józsefet, a sárosi ág. hitv. ev. egyházmegye felügyelőjét most iktatták be ünnepélyesen díszes állásába. — A beiktatás a rendes évi esperességi közgyűlés keretében folyt le. A közgyűlés termébe küldöttség által meghívott és belépő egyházmegyei felügyelőt perczekig tartó éljenzéssel üdvözölte a nagyszámu közgyűlés. Miután letette a hivatali esküt az új egyházmegyei felügyelő, elmondotta a programbeszédét. A tartalmas beköszöntő általános nagy hatással volt a jelenlévőkre, a kik perczekig éljenzték az új esperességi felügyelőt. Emelték a szép ünnepély fényét, bensőségét azok a szép üdvözlő beszédek, melyekkel egyesek és testületek üdvözölték Szent-Iványt, Szent-Ivány meghatottan köszönte meg a szeretetteljes üdvözlést. Délben a felügyelő tiszteletére közös ebéd volt, a hol lelkes, szép felköszöntőkben nem volt hiány.

Esküvő. Ma délután tartja esküvőjét Budapesten Erdész József főgimnáziumi tanár, városunk szülötte, özv. Eckstein Simonné fia, Bricht Klára urleánnyal, Bricht Lipót tanár és neje leányával.

Eljegyzés. Kardos Béla, miskolczi vasnagyszerkedő, Kohn Adolf helybeli fűszerkereskedő fia eljegyezte Friedmann Corát, Friedmann Gyula miskolczi téglagyáros leányát. — (Minden külön értesítés helyett).

Anyakönyvi kinevezés. Kubinyi Géza főispán Borbély Károly jénei ref. tanítót a jénei kerület helyettes anyakönyvvezetőjévé korlátlan hatáskörrel nevezte ki.

PERJÉSSY LÁSZLÓ. Egy zuhanás és egy oszlop ismét hirtelen leomlott, melyen a magyar nemzeti eszme és művelődési kultúra biztosan és gyorsan emelkedett. — Perjéssy László vármegyénk jeles szülötte a hatalmas kultur férfi, ki tehetségével és alkotó képességével a nagyrőzei kereskedelmi- és polgári iskola éléről pár év előtt a messze idegenbe, hol nem is ismerték, az ország majdnem első, szegedi kereskedelmi és iparkamarája titkárává lett megválasztva, folyó hó 3-án hivatalában szívészélhűdésben hirtelen elhunyt. Helyes irányban és sokat dolgozott, megölte tehát a munka élete delén a kiváló félt, kinek nevét nemrég Szeged és Zenta városok országgyűlési képviselőjelöltjeként is emlegették. — Az elhunyt igen sokat tett Nagyrőcze városában a magyarosodás érdekében és sok része van abban, hogy a nagyrőzei kereskedelmi és polgári iskola magas színvonalra emelkedett és sok hasznos polgárt nevelt e hazának. Nem tartozott azon egyének közé, kik tehetségüket nagy lármával és hiu, önös ünnepeztetésekkel ragyogtatták. Szerény keretben dolgozott és alkotott. Sok teendő mellett a szépen virágzó Nyustyai Takarékpénztárnak igazgató elnöke volt, mely állásától a részvényesek bizalma még a messze idegenben sem mentette fel és onnan irányította a pénztár ügyeit. — A gyászhiat általános megdöbbenéssel fogadták és igen sokan siettek a gyászbaborult özvegynek és családjának a részvétet kifejezni. Elvesztét a Perjéssy, Molitörisz, Kubinyi és Gruner családok gyászolják. — Erdemekben gazdag élete után, pihenése legyen csendes és zavartalan!

Gyászrovat. Városunk egyik tőzgyökere, vagyonos polgára Borbély Ferencz július 1-én 79 éves korában hosszas szenvedés után csendesen elhunyt. Régebben a szűrszabó mesterséget gyakorolta, majd több cikluson át vásárbérlője volt Rimaszombat városának. Az elhunytat jul. 3-án temették nagy részvét mellett; kiterjedt rokonságot számlál a gyászolók sorozata, közöttük a Bodor- és Komlósy-családokat.

Kozma Ármin helybeli terménykereskedő 5 éves kis leánya, néhai Ádám Henrik unokája, Margit folyó hó 4-én 2 napi rövid szenvedés után vörhenyben meghalt. — Az oly korán elhunyt ártatlan kis leány még pár nappal ezelőtt az óvoda-majális örömeiben is részt vett.

Rendkívüli választmányi ülés. A helybeli Polgári Olvasókör választmányja július 2-án ülést tartott, amelyen Szabó József elnök meleg szavakkal emlekezett meg Bodor László elhunyt buzgó könyvtáros érdemeiről. Ezután a megüresedett könyvtárosi állásra Kerekes József nyugalmazott tanítót választották meg.

Gróf Andrássy Dénes politikai végrendelete. A fővárosi lapokban olvassuk, hogy Sulyovszky István néh. gróf Andrássy Dénes nyug. jószágkormányzója publikálta nagy nevű és boldog emlékü főúrnának hozzá levélben intézett politikai végrendeletét. — A levél, melyet a megboldogult gróf politikai végrendeletének mondott, a következőképen szól:

„A mi politikai állapotainkat illeti, melyeket én legelőkelőbb figyelemmel kísérek, kijelenthetem, hogy gróf Tisza Istvánnak férfias eljárásával, mint egyedül képzelhető megoldással mindenben egyetértek és hajlandó vagyok az országos nemzeti munkapárta is belépni, hogy komoly elhatározásom kifejezésre jusson. Távol áll tőlem, mintha az én nevem a derék hazafias munkát végző nagy pártra nézve jelentős támogatást képezne, de azt mondom mégis, hogy ma kötelessége mindenkinek az egyedül helyes, jogos és igazságos ügy mellé állani és mellette tüntetni az olyan önfeláldozó, önzetlen, bátorságos fellépéssel szemben, a minőt gróf Tisza István tanusított és a szükség igazolt, teljes szinpátiáját bebizonyítani.

Gastein, 1912. július 16.

Gróf Andrássy Dénes.

Tanítók gyűlése. A gömör- és kishontvármegyei általános tanítóegyesület ez évi közgyűlését Dobsinán tartotta meg folyó hó 3-án az állami elemi iskola nagytermében. A tagok nagy számban jelentek meg, kik közül előző nap 50-nél többen felkeresték a jégbarlangot s gyönyörködtek a természetnek e bámulatosan szép alkotásában. A kirándulók visszatértek már százakra gyűlt az összesereglett tanítók száma, s a nagy társaság Dobsina város előzőkeny polgármestere: dr. Langhoffer László, valamint az ottani intelligencia számos férfi és hölgy tagjainak társaságában ismerkedőre gyűlt össze a nagy szálló termeiben s kedélyesen — a fiatalok nagy tánczolásával is — töltötték el az esti órákat. A gyűlés, melyet a választmány és az előkészítő értekezlet tanácskozásai előtek meg, délelőtt 10 órakor kezdődött meg, melyen Dobsina város előljáróságain kívül Pogány István kir. tanfelügyelő, Bihary István kir. segédtanfelügyelő s nagyszámu közönség is részt vett. Törköly József elnök hosszabb terjedelmű szép megnyitó beszédet mondott, mit a hallgatóság nagy élvezettel hallgatott meg. Utánna Szombathy László polgári iskolai tanár tartott emlékbeszédet gróf Andrássy Dénes felett. A lebilincselő hatású szónoki mű, mely elejétől végéig a szó valódi értelmében magasan szárnyalt, meg lesz örökítve. Czinczik Nándor főjegyző tett ezután kimerítő jelentést az egyesület egy évi munkásságáról, melynek legfontosabb része fölött az internátus kérdésében az egyesület megállapodott abban, hogy Rimaszombatban az internátust felállítja, de bevárja azt az időt, a mikor a kívánt feltételek előállanak. Ezek után két ifju tanító szép és tanulságos előadásában gyönyörködött a hallgatóság. Röder Alfréd likéri árvaházi tanító a 8 osztályu népiskoláról, Hammer Adolf kurinci állami iskolai tanító a tanító közgazdasági tevékenységéről értekeztek élvezetesen. — A vármegyei óvónök szakosztályának ügyrendjét a közgyűlés elfogadta. Majd az alapítványi, a segély- és ösztöndíj kérdések felett döntött. A pénztári számadást, költségvetést, ügykezeléseket rendben találó jelentéseket elfogadta. A szép lefolyásu gyűlés végén talpraesett pohárköszöntőkkel fűszerezett közebéd volt, melyet Fejér Endre vendéglős figyelemmel s általános meglegedésre vezetett. (M.)

Adomány. Bies Elemér, a rimaszombati agyagipar és kályhagyár tulajdonosa egy iróasztalt ajándékozott a Rimaszombati Ifjusági Önképzőkörnek, melyért ez uton is hálás köszönetét fejezi ki az Elnökség.

Kórházi bizottság. A vármegyei köz-kórházi bizottság mult szombaton — 28-án — Lukács Géza alispán elnöklésével ülést tartott, melyen a jövő évi költségvetést tárgyalták dr. Löcherer Tamás igazgató főorvos előterjesztése alapján. A kórházi bizottság magáéva tette az igazgató-főorvos memorandumában kifejtett javaslatokat, melyek szerint a kórház fejlesztése érdekében feliratot intéznek a belügyminiszeri umhoz s a keresztülvitelhez államsegélyt kérelmeznek.

Óvoda mulatság. Az elmúlt vasárnap, június hó 29-én tartották meg a helybeli óvodamajális a szülők, rokonok és érdeklődők nagyszámu részvétele mellett a Széchenyi-kert fedett helyiségében. A mulatság kezdődött délután 3 órakor felvonulással. Derűs, napfényes időben, szép sorrendben, zászlók alatt indultak el az óvoda udvaráról az apróságok, s amerre utjuk elvezetett, cigányzene, trombita, dobszó, éljenzés és gyermekzsivaj hívogató zugása jelezte a kicsi sereg örömet s tette hangossá a megszokott vasárnap délutáni csendességet. Az ut fáradalmaitól s a lelkesedéstől kipirult arccal érkeztek a Széchenyi-kert fedett helyiségébe, ahol egy kis pihenő után friss erővel, bátran és jókedvvel mutatták be az óvónéni: Nádasy Sarolta rendkívüli türelmét, szeretetét s lankadatlan ambícióját igazoló tanítás eredményeit. És bizony elmondhatjuk, akik ott voltunk, hogy ez várakozáson felül sikerült is. Láttuk a kicsiket és a még kisebbeket — amint kiszólitották őket — hogy mily bátran, érthetően, hangosan, sőt hangsúlyozva, olykor olykor kis kacsoikkal gesztikulálva szavaltak. Csupa báj, kedvesség és naivitás volt valamennyi. És azután, amikor a cigány rázendített a lassu magyar csárdásra s láttuk az ő nagy igyekezetüket, amint egymást átölelve, tiptegtek-forgotak, kacagtak, ugráltak, szerették volna mind valamennyit átölelni és összecsókolni, olyan aranyosak voltak, mintha az égből alászállt aranyfürtü mosolygó angyalok között lettünk volna. Kifaradva, sok édességtől eltelve, 8 óra felé már valamennyit kocsin avagy átölelve, ölben vitték hazafelé, hogy alig egynegyed óra mulva már Morpheus álombaringató zenéje mellett álmodjanak. . . . !

Temetkezési egyesület gyűlése. A rimaszombati polgári olvasókör védnöksége alatt fennálló temetkezési egyesület június 29-én délelőtt választmányi ülést tartott id. Rábely Miklós elnöklésével. Az ülésen elnök a tárgysorozat megkezdése előtt kegyelettel emlékezett meg Bodor László választmányi tag elhunytáról, indítványozá, hogy emléke vétessék jegyzőkönyvbe és az özvegyhez részvétírat intéztessék, továbbá új tagokat vettek fel, több hátralékost töröltek s több folyó ügyet intéztek el.

A rimaszombati áll. el. iskolák igazgatóinak jelentéseiből. A most lezárult iskolaévről az igazgatók beadták évi szokásos jelentésüket fölöttes hatóságaikhoz, melyből a következő adatokat itt is közre adjuk. Az év folyamán a fiúiskolában Törköly József, a leányiskolában Matolcsy Pál igazgatókkal együtt 7—7 tanerő működött, kik közül Institorisz Mária és Szűcs Györgyné tanítónők csaknem teljes 10 hónapon át betegségük miatt távol voltak. Helyettesítésükről a szükséghez mérten a tantestület, majd pedig a miniszterium gondoskodott, Horváth Zoltánné és Czikora Mártha okl. tanítónők alkalmazása által. A szintén betegség miatt távol volt Baráth Károlyné tanítónőt 3 hónapig Bihary Istvánné okl. tanítónő helyettesítette. Fekete Mihály tanító a kir. tanfelügyelőséghez berendeltetvén, az év végén néhány hétig a helyettesítést Klaudivyi Lajos cserencsényi ev. tanító teljesítette miniszteri intézkedés alapján. Az iskolából elhelyeztetett Szabolcsi Stéfánia tanítónő Sümegre. A gymnasium és polgári leányiskolához kinevezett Bencsik Sándor róm. kath. hittanár, elemi iskolai hitoktató munkáját az év folyamán Horváth Gyula és Lója Jenő hitoktatók vették át. A sok változáson átment tanítótestületeket két súlyos gyász is érte Singer S. Leo izr. főrabbi hitoktató és Bodor László tanító halálával. Az előbbinek utódja Singer Rezső főrabbi még az év folyamán megkezdte működését. Megtudjuk ezek után a jelentésből, hogy a tanítótestületek minden hónapban gyűléseket tartottak: a hazafias ünnepeket, az alkohol-ellenes napot, a béke-, a madarak és fák napját megtartották, a tüdővész meggátlása céljából növendékeiket óvatosságra s öntudatos őrizkedésre oktatták és szoktatták, velük a város határába természet és földrajzi ismereteik gyarapítása céljából többször kirándultak; azok közt jótékony gyűjtéseket rendeztek. A nőegyesület ez évben 30 fiú és 32 leány növendéket látott el a tél folyamán meleg étellel. A Franklin-Lampel cég, valamint a m. kir. Tud. egyetemi nyomda megtelelő számu

ingyen könyvet küldött a szegénysorsu növendékek számára. Beírás díj elengedést kért és nyert 78 fiu és 84 leány. Ujraoltásban részesült 78 fiu és 80 leány. Szemvizsgálatot tartott Szabó Károly dr. városi orvos. Ösztöndíjat kapott 3 fiu és 1 leány. Az egész év alatt beiratkozott 324 fiu és 323 leánynövendék. Párhuzamos osztályok voltak a fiuknál úgy, mint a leányoknál az I. és II. osztályok. Az V. és VI. osztályok mindkét iskolában egy-egy tanító vezetése alatt voltak. Az egyes osztályokban a létszám a következő volt: A fiuknál I. a) 41, I. b) 41, II. a) 38, II. b) 37, III. 74, IV. 61, V. 22, VI. 10. A leányoknál I. a) 41, I. b) 40, II. a) 40, II. b) 40, III. 63, IV. 66, V. 19, VI. 14. Az évváró osztályvizsgálatok az előzetesen megtartott vallástani és tornavizsgálatok után június 17—21. napjain tartattak meg a kir. tanfelügyelőség és a gondnoksági tagok jelenléte mellett az illető iskolák helyiségeiben. (M.)

A Fehérkereszt egyletből. Arról értesülünk, hogy a Fehérkereszt jótékony egyesület intézményét oly irányban kívánja fejleszteni, hogy állami támogatással és segéllyel otthonát a nyomorék gyermekeken kívül hűlye és gyenge elméjű gyermekekkel kívánja benépesíteni. Minthogy pedig körülbelül 100 gyermek elhelyezésére lenne kilátás, a mely nagyszámu gyermekesereg gondozását jótékony hölgyeink már a legnagyobb odaadó buzgalommal sem lennének képesek ellátni, e célból az ápolás ellátására, a mi a legolcsóbb, leggondosabb és legmegbízhatóbb, apácákat óhajtanának alkalmazni. E végből Budapestről, az ottani Ferencz-rendi apácák főnöknője és még egy testvér folyó hó 3-án meg is érkezett városunkba s az egyesület elnökönőjével: Lukács Gézánnal és dr. Löcherer Tamás igazgató főorvossal tárgyaltak az elhelyezés kérdésében.

Sport. Rimaszombatban június hó 29-én nagyszámu közönség előtt tartotta szövetségi bemutató football mérkőzését a budapesti bajnoki ligához tartozó Spárta Athletikai Clubbal a fiatal Rimaszombati Athletikai Club. Ezen mérkőzés egyike volt azoknak, mely fokmérője akar lenni, hogy a nemrég alakult klub beléphet-e az országos szövetségbe avagy nem. Jóleső tényként szögezzük le, hogy a klub tagok nagy szeretete és nemes ambíciója mérkőzésről-mérkőzésre fejlettebbé, erősebbé teszi a nemrég alakult klubot s így jogosult azon remény, hogy a nemrég elültetett mag terebélyes és életerős hajtása lesz a magyar sportnak. A fiatal sport-klub — a bemutató mérkőzés kifogástalan, sikeres szereplése után — az országos labdarugó szövetségbe felvételt. De, hogy életképes legyen és teljesíthesse célját, amelyet kitűzött, legelső sorban is az anyagiaktól függ, mert hiszen annak a fenntartása és a sport kultiválása nagy pénzbeli áldozatokat kíván. Reméljük is, hogy a város közönsége nem fog elzárkózni attól, hogy anyagi támogatásával és segítségével előmozdítsa a klub sikeres működését. Ma már szükségtelen bővebben fejtegetni, hogy a sport művelése által az ifjúság szórakozását egy olyan térre viheti, ahol a test és lélek épsége nemcsak hogy megmarad, hanem mindenképen megizmosodik.

Adomány a nyomorékoknak.*) Osgyáni Béla keleméri körjegyző 25 koronát küldött a fehérkereszt egyesület gyámolítása alatt levő nyomorék gyermek-otthonnak. Az elnökség ez uton köszöni meg a szép adományt. Ezzel egyidejűleg közöljük, hogy a vármegyei községi és körjegyző egyesület tagjai gyakran gondolnak a jótékony fehérkereszt-egyesületre s több esetben juttatnak jótékony adományokat az egyesület elnökségéhez. — (*)Szép és nemes cselekedet, hogy községi- és körjegyzőink nem feledkeznek meg a helyi jótékony intézmény támogatásáról. Megvagyunk győződve, hogy ha nem terhelnék őket és a lakosságot annyi sokféle miniszteri rendelettel elrendelt országos gyűjtéssel, bizonyára még többet volnának képesek a helyi érdekű jótékony intézmények felsegélyezésére fordítani. De hát a rendelet végre kell hajtani és oly helyekre kell pénzünket küldeni, a melyek tőlünk igen messze esnek és bizony ennek hasznát sohasem látjuk. Jönnek mázsaszámra a hangzatos felszólítások s elsősorban a szerződött nyomdász csinál jó üzletet; azután következnek a busás tisztelet-

díjak; majd a kezelési költségek és tisztviselői fizetések és legvégül, a mi marad: „egy virágszál” egy protekciós lélek számára. — Hány pedig csak meggyünkben a nyomorult koldus ember, kit a szegény községnek kell tartani, mert a törvény szerint az alispán egy évben csak 60 napra adhat könyöradománygyűjtési engedélyt. Ily szegény még Magyarországon a szegényügy! Van már azonban példa, Szeged város polgármestere, ki a kormányrendelettel szemben a gyűjtés foganatosítását azzal az indoklással, hogy a mi viszonyaink ezt nem engedik, megtagadta. Talán jövőben másképp lesz és a milliók sikeresebben fognak gyümölcsöztetni. (Szerk.)

Pályázat. A kir. törvényszék elnöke a rozsnói kir. járásbírósnál betöltendő s 2 korona 10 fillér napidíjjal javadalmazott állandó díjnoki állásra pályázatot hirdet. A kik ezt az állást elnyerni óhajtják, azok életkorukat, képzettségüket, eddigi alkalmaztatásukat és testi épségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket, a jelen hirdetésnek a „Hivatalos Lap”-ban való harmadszori megjelenésétől számított két hét alatt nyújtsák be, mert az elkészen érkezett kérvényeket nem veszik figyelembe.

Szemgyógyintézet van Miskolczon.

Kórházi fehéreneműek szállítása. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a cs. és kir. hadügyminiszterium az 1913. évben szükséges kórházi fehéreneműek és papucsok szállítására pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb folyó évi július hó 8-ig nyújthatók be.

Nyugtázás. Az ipartestületünk által kibocsájtott házépítési részjegyekből az alábbiak szerint beváltott darabok ellenértékét köszönettel nyugtáztuk:

Polg. olvasóköri temetk. egyesület 25 drb.	250
Ált. temetkező egyesület 20 drb.	200
Rimaszombati polg. olvasókör 10 drb.	100
Gömörm. nép- és iparbank 7 drb.	70
Lévai Izsó 6 drb.	60
Temesvári ipartestület, rimaszombati izr. hitközség, Varga Lajos, id. Rábely Miklós, Szabó István, Józsa Áron, Szabó József m., Hindrichs és Unger, ipartestületi nyugdíjgyűjtés 5—5 drb.	450
Putnoki és losonczyi ipartestületek 3—3 darab	60
Mátészalkai, szolnoki, oraviczabányai, horgosi, ujbpesti, izsáki, fővárosi kárpitos, szegedi, pécsi, nyiregyházi és besztercebányai ipartestületek 2—2 drb.	220
Rimaszombati róm. kath. olvasó egyesület, Özv. Runyay Györgyné, Gyürky Sárika, Rónay Gyula, Nagy Sámuel, Özv. Benko Jánosné, Gyulay János, Rábely Károly, Dr. Ráróssy Gyula, Almássy László, Jávorszky László, Süteő István, Dr. Institorisz Endre, és K. Szabó József 2—2 drb.	280
Biharderecskei, nagykarolyi, bajai, gödöllői, tolnai, nagyváradi, mezőcsáti, kishenyői, hódmezővásárhelyi, miskolczi, gyulafehérvári, dobsinai, fővárosi szobatestő, kolozsvári, gyöngyösi ipartestület és soproni keresk. és iparkamara 1—1 drb.	160
Soós Ferencz, Vozáry Samu, Weisz Dávid, Stolcz Zsigmond, Diczky Pál, Horváth György, Tokár István, dr. Cziner Miksa, Miskolczi Lajos, Bárdos István, Kovács Zsigmond, dr. Meskó Miklós, Hízsnyan Béla, Takács László, Drobka Pál, dr. Molnár József, Kukla István, Gábris Barnabás, Ferenczy József, Kerekes István, dr. Kovács László, Varga Imre, Sipos Dániel, Bródy József, Simon Mihály, dr. Kármán Aladár, dr. Sigmund József, Grosinger Miksa, Derekas János, Heksch Bertalan, Czinke István, Dapsy József, Eszenyi Gyula, Jávorszky József, Kovács Gyula, Tomay Alajos, László János, id. Badiny Gyula, Kohuth Lajos, dr. Weinberger Rezső, Geduly Géza, Kosiner Vilmos, ifj. Rábely Miklós, Haas Salamon és özv. Enyedi Miksáné 1—1 darab	470
	összesen: 2320

korona értékben. Rónay Gyula, ipartest. jegyző.

A nők neve a cégben. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara írja nekünk: több esetben kimondotta a bíróság, hogy ha a cégtulajdonos egyike nő, ezen körülménynek a bejegyeztetni kért cégszövegből ki kell tünnie. Eneklfogva nem alkalmas a bejegyeztetésre ily cégszöveg „Klein és Weisz.” ha a cégtulajdonosok egyike nő, mert ily cégszöveg a közönségnek a cégbirtokos személyében való megtevésére szolgált alkalmat. Ily esetben tehát a helyes cégszöveg: „Klein M.-né és Weisz” vagy „Klein és Weisz A. né.” A kuria gyakorlata idevonatkozólag úgy nis az, hogy a férjes nő férje vezetéknevét csak akkor használhatja, ha legalább melléknevét úgy jelzi, hogy az férje nevével megkülönböztethető legyen.

A kiállítások parazitái azok az ügynökök, akik időről időre kísérletet tesznek, hogy drága pénzért értéktelen okmányokkal és érmekkel tüntessék ki azokat az iparosokat és kereskedőket, akik hajlandók ennek a szélhámoskodásnak felülni. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara figyelmezteti az iparos és kereskedő közönséget, hogy az ilyen megtevésztéseknek ne üljön fel és ne engedje magát ilyen rossz hiszemű kísérletektől félrevezettetni. Kivánatos, hogy az érdekeltektől minden egyes ilyen esetben a kamarához forduljon információért és amennyiben kiderült, hogy szélhámoskodásról van szó, a rendőrség segítségét vegye igénybe. Csak ez a módja annak, hogy ezek a félrevezetések nálunk megszűnjenek és a közönség megkárosításának eleje vétessék.

Figyelmeztetés az olvasóhoz!

A „GÖMÖR-KISHONT” előfizetési díja 1913. évi január hó 1-től egy évre 10 kor., fél évre 5 kor.

Tennis verseny.

A rimaszombati Lawn-Tennis Egylet 1913. évi július hó 29-én és a következő napokon Lawn-tennis versenyt rendez a következő feltevételek mellett:

1. Versenyen indulási joggal bírnak azon játékosok, kik bármely gömörmegyei tennis vagy sport egyesületnek tagjai, továbbá kik a megyében állandóan tartózkodnak és az alább meghatározott időig nevezéseiket a rendezőség-nél bejelentették.

2. Ez alkalommal eldöntésre kerül: a) egyes férfi verseny Gömör- és Kishontvármegye 1913. évi bajnokságáért; b) vegyes páros verseny.

3. Nevezések a nevezési díjjal együtt július hó 26-ig bezárólag dr. Fáy István egyleti igazgató — Rimaszombat — címére küldendők.

Ezen határidő eltelte után érkező nevezések figyelembe vétetni nem fognak.

4. Nevezési díj: a bajnoki versenyekre személyenként 3 korona, a páros versenyre páronként 4 korona.

5. A nevezésekben szabatosan feltüntetendő a nevező neve, lakhelye, egyesületének neve és végül azon verseny, melyben az illető résztvenni óhajt.

6. Páros versenyekre a nevezések csupán páronként történhetnek, hogy ez által a női és férfi versenyzők számának egyenlősége biztosítva legyen. A párok összeállítása a versenyben azonban sorshuzás útján fog történni.

7. A verseny díjai: a bajnoki egyes versenyekben 8 nevezésig tiszteletdíj a 2 első, nyolcnál több nevezés esetén tiszteletdíj a 3 első helyezetteknek, a páros versenyben tiszteletdíj az első és 2-ik pár tagjainak.

8. A versenyek a Széchényi kerti tennis-pályákon tartatnak meg, kezdetük naponként délután fél 5 óra.

Rimaszombat, 1913. évi július hó 5-én.

A rendezőség nevében:

Dr. Fáy, igazgató. Dr. Söldos, elnök.

CSARNOK.

Kalamitás.

Egyletünk elnöke kiadta parancsba, Hogy minden tanító áltiszkezdjék frakkba, Mert a jövő héten megyünk Dobsinára, A hol fényt derítünk majd a kulturára!

— „Hékás”, — mondtam én is a kis anyjukomnak, Mikor enni, inni adott a tyukoknak, — „Megyek pár nap mulva, — elbúcsúzom tőled . . . Hej, tán hírt se' hallok ezután felőled!”

Persze, a nőm haja felborzadt az égnek,
Azt hitte, felesapok rögvest beglerbégnék,
Mivel a Balkánon új háború készül!
És én ott akárok harezolni vitézül!

— „Teringettét”, — szóltam, — „érts meg, édes lelkem,
Nekem Dobsinára kell gyűlésre mennem!
A beglerbégséget hagyjuk a manóba,
Füddolog, hogy vegyünk új ruhát — kontóra!”

Végre megnyugodott, én meg karon kaptam,
Azzal a szabómhoz vele átballagtam,
Gondolva, ha ketten megyünk ruhát venni,
Tervünk semmi módon nem fog fuccsba menni.

Hogy még van egy kevés ész a kobakomban,
Erről meggyőződtem a szabómnál nyomban.
Megkaptam a ruhát, bár a nadrág szára
Nem pászolt egymáshoz hosszúság dolgába’.

No, de a gyűlésen senki sem vizsgálja,
Milyen arányban áll a nadrág két szára? . . .
Ott csak arról beszél, szónokol a népünk,
Hogy még most is kevés a törzsűzetésünk!

Volt hát már új ruhám; öltöztem gálába,
Feltettem pincemet a fejem búbjára,
S rohantam, hogy szinte folyt a verejtékem,
Nehogy a vonatról valahogy lekéssem.

Hát egyszer csak zipsz-zsupsz! ördög teremtettem!
Nagy vízugar ömlött nyakamba, szemembe!
Egy nyurga tűzoltó — öntözve az utcát —
Agyb -főbe spriccelt, a teremburáját!

A lélekzetem is majdhogy el nem állott,
Fuccs lett toalettem, pincem meg szétmállott!
Hozzá, a fogam is elkezdett sajogni,
Beláttam, hogy biz’ azt muszáj kihúzatni!

Beeviczkéltem hát az officínába,
S mondtam: húzzák ki a fogam’ hamarjába!
Alig szusszantottam kettőt, harmat, négyet,
Gazficzkó! kihúzta rossz helyett az épet!

— „Tyűh, a Pouciusát a kelmed apjának!
Rögtön feljelentem a főkapitanynak!
Az ott nyakon spriccelt, kend meg bolond módra
Jó fogamat vette harapófogóba!

Persze, nem mehettem most már Dobsinára,
Hol fényt derített k árva kulturánkra! . . .
De bosszút is állok e kalamitáért,
Krajczárt sem fizetek új „szalon” ruhámért!

Paal Gyula.

Sic itur ad astra!

— Irta: CROATUS. —

17

XII. Szellemi arisztokraczia.

A rózsadombot vastag hólepel borítja. Az Altenburg család parkja olyan volt, mint egy tündérgert. Minden olyan tiszta volt, olyan szűzi és ideális, mint annak a kis társaságnak a lelke, amely az ivóban tisztelte az Urat. A kertet betöltte a czinkék csicsergése, amelyek a fölakasztott madárházakban lakmároztak.

A fiuk mind együtt voltak csak Árpád hiányzott.

— Hát fiuk, mit szölk a mai eseményhez.

— No, tökéletesen méltó a Nemecka-kompaniához.

— Nem értem, — szólt Elek — micsoda ő-ő-ő-örültség az (Elek dadogott) egy lány miatt száz koronás fo-fogadást kö-ötni.

— Ha még maga a lány torogna szóba, — kiálta Bihari Laczi — de hisz csak azon veszekedtek, hogy kinek a köszönését fogja fogadni.

— É-é-és most Be-beneday majd kiugrik a bő-bőrből. Őt tüntette ki ke-kegyével a kő-kő-rista dáma és most mindjárt kap hozzá szá-száz koronát, a-amin biztosan nya-nyaklánczot vesz ne-e-eki.

— De előbb azt mond meg Elek, — szólt Szilasy Elemér — honnan vesz Kendey száz koronát?

— No hát, annyi bizonyos fiuk, — szólt Bihari Laczi — hogy ez a kompania szégyenére válik az osztályunknak. Az a sok család, amit az osztályban szemtelen sugással, könyvből kiolvasással . . .

— Pardon, öregem, hogy félbeszakítlak, de az igazán pukkasztó dolog volt — vágott közbe Lahner Pali — Kendey tegnap felelt természetrajzból. Jól hátul ül, az öreg Laky nem lát odáig, ő szemtelenül fölúti a könyvet és olvassa a leczkét. Ép a márgáról felelt. Ott pedig a szöveg között egy kép van

„Krétaapor erősen nagyitva”

felíráttal. Ha az ember távolabbról nézi, olyan mintha az is a sorok közé tartoznék. Hát Arisztid barátunk olvassa nagy bátran a leczkét: „Buda közvetlen környékén sok a márga, a budai Várhegy főtömege is az. Helyenként

palás. Az Ó-Buda mellett levő márgából téglát — krétaapor erősen nagyitva — készítenek, de felhasználják stb.”

Az osztályban pár fiu, akinek nyitva volt a könyve, elmosolyodott, az öreg Laky meg szépen beirt titokban egy 4-est és hagyta tovább felelni Arisztidet, aki abban a boldog tudatban ült le, hogy jelest kapott.

— No hát ilyeneket művel a VI. osztály High life-je. A dolgozatokat mindnek Nemecka csinálja meg. Jó feje van annak a fiunak, de ez az irány megrontja egészen. Ránk nem hallgatnak, bennünket kinevetnek. És az a kárhuzatos fényűzés. Nem mondom, jobb módban élnek mint mi, de oly gazdag nincs közöttük, mint Elek, aki százszor egyszerűbben él, mint ők. Az a luxus, amit öltözködésben, piperéskedésben, evésben, ivásban, cigarettázásban, ékszerekben kifejtene, az már az örültséggel határos.

— És — folytatá Elemér — az az örökös sugás, együttdolgozás sem ér semmit. Magokat károsítják mindenképen. És majd főképp az érettségit fogják megsínyleni. Micsoda magolások, siránkozások lesznek akkor! S az ilyenekből kerülnek ki azok az „itjuság barátok”, akik az érettségit el akarják törölni, az osztályzást el akarják törölni, mindent el akarnak törölni, ami komoly és csak azt meghagyni, ami könnyű és léha.

— Ne pletykázzunk fiuk, ne szapuljunk másokat. A Nemecka társaság szomorú irányát mindannyian ismerjük és gyakran elbizakodottságra, gögre, lenézésre vezet, ha ahelyett, hogy a magunk veséjét vizsgálánánk, mert hiszen bennünk is sok a hiba, mások hibáit hánytorgatjuk, vetett véget a beszédnek Titusz s alig hogy ponthoz ért, belépett — kissé megkésve — Árpád.

— Szervusztok fiuk, megkezdhetjük hát. Végezzük el a mai közös imánkat, a baráti szív átölelését és azután fogjunk munkához. Mára a vallást tüztük ki. Tehát ki szól hozzá?

Lahner Pali kelt föl:

— Erről a témáról beszélni hivatva érzem magam. Én vagyok köztetek az, aki a legdühösebb hitetlenség sivár, kietlen régióiról tértem a vallás mezőire. S én tudom, mit ér a vallás. A hitetlen embert örökké rágja, marcangolja megoldhatatlan problémáinak kétségbeejtő sivár üre, ő olyan, mint a szárnyaszegett madár. Nem mint a dőre, aki a viharos tengeren uszva, elhajítja magától a mentőövet. A hitetlen egyedül, a maga erejéből akar odajutni, ahova a hívő is csak minden erejének megfeszítésével juthat: a tökéletesség felé. Azzal érvelnek ez ellen, hogy a hitetlen bátrabb, mert neki nem kell az Isten segítsége. Nem bátrabb — barátaim — vakmerőbb csupán. Dörébb. Mert nem dőreségnek nevezük-e, ha a tengeren uszó eldobja a mentőövet. És mondható-e vajjon bátorságnak, ha valaki az élet zajló tengerén, ahol a kísértések, csapások, szenvedések tarajzó hullámai között azzal a sziklaszilárd hittel, hogy egy felsőbb lény segít — is vajmi nehéz megállni és szerencsésen keresztül vergődni, ha tehát valaki ezen a veszélyes területen ellöki Isten segítő kezét?

— S hányszor halljuk azt a mondást: A vallás ellentétben áll a tudománnyal. Azt hi szem, aki ezt mondja, fölületes tudós lehet. Mert Sokrates volt már az első, aki fölismerte, hogy mennél többet tud az ember, annál inkább megismeri az ő kicsiny voltát, annál inkább föltűnik előtte, hogy az ember gyöngé arra, hogy az Istenség titkát megfejtse. S az emberiség legnagyobb zsenije a legalaposabbak, mind vallásosak voltak. Tehát inkább azon kis elenyésző csoportnak higyjünk, mint ennek a hatalmasnak. De magunkról is ítélhetünk. Csak a világegyetem pompás berendezésére kell tekintenünk, hogy az ember térdreborulva beismerje, hogy van valami, valaki, aki előtt a teremtés koronája egy porszem.

És milyen értéke van a vallásnak. Akkor, amikor valami nagy sorscsapástól sujtva az ateista homlokát veri és Istent átkozza, akkor a valóság leomlik könnyező szemekkel:

Az Úr adta, az Úr elvette.

Azután fölkel a sirról, megtörli szemét és boldogan mondja: Találkozunk — nemsokára! Meredek Feri, a tudós állt föl:

— Sohasem birtam megérteni azokat, akik

a vallás és tudomány között disharmoniát látnak. Először is absurdum a dolog igénytelen nézetem szerint, mert hiszen a tudomány egészen más téren mozog, mint a hit. A tudomány pozitív, reális eszközökkel dolgozik, a hit ideális. Ép ott, ahol a tudás elhallgat, lép föl a hit. Ez kiegészíti amazt. De ameddig pozitív, reális eszközökkel haladni tudunk, — mert biztosan van egy határ, ahol az ember esze megállni kénytelen — sehol nincs disharmonia közöttük. Csak vegyük a világ legimpozánsabb produktumát, az életet. Hol volt, hol van és — bátran kérdehetem — mikor lesz ember, aki elmondhatja magáról: én az élet titkát megfejtém. Hol van az ember, aki el ne bámulna azon, hogy állatok, rovarok, amelyeket csak nagyító által vehetünk szemügyre, élnek, vegetálnak, éreznek, látnak, helyüket változtatják. Vagy a legalkalmasabb tárgy a hitetlen megfogására: hol van az ember, aki megfejtí a világ titkát. Aki megmondja, honnan van az őanyag, mely izzva, forrva alkotá a világot. Ezek kérdések, tárgyak, ahol az emberi ész csütörtököt mond. Ezek azok a problémák, amelyeknek megfejtését az Isten elzárta a tudósok és föltárta a kisedek előtt. Igen barátaim, amikor a hit ihletett terén járunk, akkor le kell vetköznünk mindent, ami rideg és reális, akkor egy emelkedettebb szellemi régióba lépünk, akkor hitünk legyen erős, mint a férfiu meggyőződése, tiszta mint a gyermeké!

Árpád is fölállott:

— Szépen beszéltek — barátaim — az ember legszebb, legnagyobb kincséről a vallásról. Mert az ember összes javai közül ennek van a legnagyobb értéke. Azért, mert ez vezet minket a tökéletesség felé. A hitetlen ember lekiivilága soha oly szép, oly tiszta, oly ideális nem lesz, mint a fennköltén vallásosé. Mert nem mindenki jár a helyes uton a hívők között sem. Ahol a hit bigottizmussá, babonává fajult, ott nem beszélhetünk vallásosságról. De az igazán vallásos ember lekiivilága a legszebb. Ott örök a tavasz, a napfény, a melegség, a nyugalom, a szeretet.

Az igazi vallásos ember nem fanatikus. Ő nem gyűlöli azokat, akik nem az ő vallásán vannak. Ő egyformán szeret és szívébe zár mindenkit, ha hiszi is, hogy az ő vallása a legjobb.

És milyen különbség van az emberek vallása között. A művelt és műveletlen emberé között! A parasztnak szent képre van szüksége, hogy az istenséget elképzelhesse, szent képre, amelyet a művelt sokszor izléstelennek talál. Ebből sok félreértés származik. A művelt ember nézetei ezen a téren is tisztultabbak, emelkedettebbek, mint a műveletlené. Mert a műveltség mindent megnevesít. Gondolatainkat, érzéseinket, egész lényünket. Azért hát így haladjunk a tökéletesség útján. Lelkünket töltse el a vallás és műveltség párosult hatása, vallásunk ihlesse meg műveltségünket és műveltségünk nemesítse lelkünk hallását!

Hosszan elbeszélgettek a fiuk. Mire végére értek, már régen égtek a lámpák s a hó csillogott-villogott a sötétben. Kemény idő volt, ropogott a hó lábuk alatt, míg leértek a város kövezetére, ahol a metropolis népe nyüzsögve, pezsegve él a sárrá olvadt hóban.

*

Rózsanyilós nyárelő. Az Altenburgok parkja leheli a sokféle virág üde, zamatos illatát. A fiuk az ivó komor ívei alól ide jöttek a szabad levegőre. Az impozáns kilátás, a táj szépsége és a tavasz csak emelték ifju lelkük áhitatát. Ép megkezdtek a gondolatcsereit. Szilasy Elemér beszélt. A tárgy: a művészetek, valami különös összhangban állott mindavval, amit körülöttük láttak.

— Ma a művészetekről akarunk beszélgetni fiuk és ez a tárgy méltó is arra, hogy ugyanazzal a buzgalommal és tisztelettel kutassuk, mint azt a vallással tettük. A művészetek is egy magasabb szférához tartoznak, ahol csupán a hivatott érezi jól magát. A művészet is isteni eredetű. Az a gyönyör, amelyet a műremek látása, hallása vagy olvasásakor élvezünk, a nemes élvezetek közé tartozik.

Ha a művészetéről akarunk beszélni, előbb arról a tulajdonságról kell megemlékeznünk, amely a művészetet vonzóvá teszi, amely annak értéket ad a szépről.

Mint a telefon platinalemeze a hanghullámokat, úgy fogja föl az emberi lélek a nagy mindenség egyes elemeinek megnyilatkozását. És támadnak benne a különböző érzelmek. Az érzelmek mind rokonok egymással. A lelkesedés, a fölháborodás, a csodálat, a gyönyörködés, a szeretet, a szájalom nyilatkozásánál ugyanazt a külső érzést tapasztaljuk, egy bizonyos — erősebb avagy gyöngébb — elfogódást, rajongást; mintha egyazon hur pengene lelkünkben, hol erősebben, hol gyöngébben.

Ha sziklaormon állva, az alattunk dúló vihart cikázó villámaival, hatalmas, visszhangzó dörgéseivel szemléljük; ha egy Mucius Scaevola, egy Dugonics Titusz hőstettein csügg tekintetünk vagy ha művészekektől játszva Liszt valamelyik Rapsodiáját végighallgatjuk — fölébred lelkünkben a fönséges érzete.

Ha Jób sorsára gondolunk vagy egy tébolyda szomorú lakóit látogatjuk meg — szájalmat érezünk.

Ha a legnagyobb ember, Jézus keresztalát, szenvedéseit; a római kereszténység véres üldözését látjuk, az aréna porát, mely vérüket beitta — fölháborodik lelkünk.

Ha tükörsima tavat látunk, melyet nádas szegélyez, partján kis halászlakkal levelök hullató hársak között, kéménye füstölög, a távol kékjében lebegő hegyek közül az őszi nap aranyhidat ver a vitzükörre, az égen foszlányos báránnyelűk, a túloldalon pásztor tereli nyáját úgy, hogy az egész kép festői egészet alkot s mikor mindezt befogadta lelkünk, megszólal a tilinkó mélabús, édes hangja odaát — föltámad a szép érzete: gyönyörködünk.

Ugyanezt az érzést tapasztaljuk, ha ihletett művészlélek írta remekművet olvassuk, ha egy Munkácsy festményét, egy Theidiás alkotásait, egy Beethoven zenéjét élvezzük. És ugyanezt az érzést tapasztaljuk akkor is, mikor az önmegtágadás, szeretet példáiról hallunk.

Ha szép szemlélése következtében föltámadt érzelmeket vizsgáljuk, tapasztalni fogjuk, hogy az először is sokkal maradandóbb, mint a többi. A fölháborodás, szájalom rendszeren csak ideig-óráig tartanak, ez természetes is, mert legtöbb esetben idő haladtával tárgyakat vesztek el; de a szépre mindig visszaemlékezünk és mindig ugyanaz a gyönyörködés ébred föl lelkünkben, a mely első benyomásaink folytán fakadott.

Továbbá ez az érzelem nyugodtabb, nemezebb érzelem, mint a többi. A lelkesedés, a fölháborodás fölkorbácsolják egész lényünket, szinte extázisba, rajongásba hoznak, míg a szép-érzet rendes körülmények közt csak a csöndes gyönyörködésben áll. A szépérzet finomabb a többinél, föltételez jó izlést és intelligenciát.

És a mi legvonzóbbá teszi a szépet, az, hogy míg a többi érzelmek, a fölháborodás, a szájalom, bosszuszomj bizonyos daemóni sötétséget hordoznak magukon, addig a szépérzet és minden érzés, a mely vele összetűg, derűt von homlokunkra és kristálytisza örömet okoz, mint a fakadó rózsabimbó, mint a tavaszi napsugár.

A művészetnek pedig egyetlen célja: a szépet érzékelni, megvalósítani. A művészet állandó varázsa abban a természetes üdítő, fölemelő érzésben rejlik, a melyet az az emberi lélekre gyakorol. Mióta ember él a földön, van művészet is. Ez a tükre is egyttal az emberiségnek. Mert remekművébe rakja le, oltja be a művész azt, a mi benne a legnagyobb, legnemesebb. A művészet tehát változik az ember műveltsége és izlése szerint, de az, a mi benne isteni, az mindig gyönyörködteti az embert: a szép! Ez a művészetek objektív lényege.

Subjektív szempontból a művészet az; a mi az emberi lélekben nagy, szép és nemes. Ebben rejlik a rengeteg tévedés, csalódás. Nem művész az, a ki rimeket üt össze egy történet elbeszélésére, nem, a ki képeket másol mesteri hűséggel, az sem, a ki az összhangzattan szabályai szerint hibátlan mixtam compositumot összefabrikál, mert a művészetben nem a forma a fő, hanem a gondolat. A zsenialitás. A lelki szép dominál az alaki fölött. A lényeg az, hogy a művész gondolata teljes kifejezést nyerjen művében. Csak a klasszikus műemkek, a művészi alkotások ideáljánál főszabály, hogy a tökéletes gondolatot tökéletes forma tükrözze vissza.

S micsoda hatással lehet a művész közönségére! Valóban ratio van abban a gondolat-

ban, melynek következtében a latin „vates“ szó papot is, meg költőt is jelent. Mert mindakettőnek egy a hatása, egy a hivatása, egy a küldetése, hogy az emberiséget folytonos haladásra ösztökélje, hogy — megnemesítse!

Kimelegedve ült le a fiatal művész, a ki ezttal nem felejtett el a tárgy fölött gondolkodni. — Utána Dénes László, a komponista állt föl:

— En is foglalkoztam azokkal a tárgyakal, a melyeket Elemérünk elmondott és különösen a műveltség és művészet viszonya, meg a kettő hatása az emberiségre ragadta meg figyelmemet.

Tény, hogy a művészet megnemesíti az emberi lelkét, lényegében rejlik a titka. De vajjon mit látunk azon országokban, a hol a művészet magas és mit, a hol alacsony fokon állott.

Ott van a művészetek klasszikus földje: Athén. A hol Perikles korában egy impozáns művészet virágzott, a melynek termékeit máig is csodáljuk, a hol az isteni ihlet bővebben szállt az emberekre, mint bárhol. És mivé lett ez a művelt állam. Kevéssel azután elpusztult. Elnyomták más nemzetek. Erősek, hatalmasok, kemény öklűek. De ők már beirták nevüket az örök élet könyvének lapjaira, átadták önmagukat, szellemüket az emberiségnek s azért pusztulniok kellett.

És ott van mellette a nemzeti őserő, a keménység, a vasöklű mintája Spárta. Maroknyi nép, amely kemény, edzett étellel, katonás neveléssel egész világ csodájára fönn tudta magát tartani századokig. Ott nem volt művészet, ott nem volt tudomány. Csupán egy cél: az élet és hatalom. És ők — ők is elpusztultak.

Mert minden népnek, amely akár hatalmával, akár műveltségével, művészetével gigászit alkotott, sorsa a pusztulás. Mintha ezután a titáni tett után a nemzet ereje megroppant volna: összerogy. Ott van a történelem tanúsága. A perzsák, asszirok, Egyptom, Hellos, Macedonia, Róma, Karthago hatalma hol vagy? Hol van a frankok világuralma? Leomlott. Mindig fiatalabb, erősebb népek jönnek és hatalmat alapítanak, hogy ismét másoknak adják át.

Ez minden földi öröksorsa: hatalom — elbukás.

Es mégis vannak népek, amelyek évezredek óta hatalmasak, erősek és nem rokkantak meg. A kínaiak, a szlávok, a germánok.

Ezen a problémán sokat gondolkoztam. Eredményül azt sütöttem ki, hogy a legtöbb népet a kultúra, a művészet, az emelkedettebb szellemi nivó megrabolja őseréjétől. Ahol a nemzet szelleme olyan, hogy minden reális alapot elhagyva a tiszta idealizmusra, ahol a reális élet minden föltételét eltiporva teljesen ideáloknak adja magát, ott romlás áll be. De nemzetek, amelyek a művészi gyönyörökben is mértéket tartva egy helyes középuton haladnak, amelyek amellet, hogy a műveltség rontó hatását föl nem veszik, áldásait élvezni tudják; ezek a népek vannak életre hivatva. Ott boldogság fog honolni! Ott van elrejtve az emberekben a tökéletesedés csirája, ott van az őserő, ezeké a nemzeteké a jövő.

Már fényözönbe uszott a város, amikor a kis társaság a Rózsadomb virágillatot lehelő kertjei között hazafelé indultak. A virágnylás csodás varázsa megihlette őket, lelkökben megértették a tavasznak örök művészetét.

Szerkesztői üzenet.

V. J. Putnok. Köszönjük a küldeményt, besoroztuk a közlendők közé.

N. B. Pelsőcz. A beküldöttek megítlik a mértéket; közölni fogjuk, ha a sor rájuk kerül.

Z. Helyben. Érdekes ötlet, gondosabb kidolgozás mellett jól fe tene.

Rococo baba. A vers megjárja; de legalább a szerkesztővel tessék közölni a nevét.

Tanulóul.

egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdász-tanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiú — ki írni és olvasni tud — **könyvkötő-tanulóul** felfogadtatik **id. Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

Eladó cséplőgép.

Egy teljesen jókarban levő 8 lóerejű gőz-cséplőgép — összes felszerelésével együtt — jutányos áron megvehető. — Községi kisgazdáknak, kik együttesen és tömegesen csépelnek, előnyösen ajánlható.

Czim: megtudható a kiadóhivatalban.

Árlejtési hirdetmény.

932. szám. — A helpai **községi korcsma** bérletének biztosítására folyó évi **július 28. napjának délelőtti 9 órájára** zárt ajánlati versenytárgyalás tüzetik ki.

Kikiáltási ár 3000 korona.

Írásbeli ajánlatok 10 százalék bánatpénz csatolása mellett **július 28-ik napjának délelőtt 8 órájáig** adandók be.

A község fentartja a jogot az árlejtés eredményére való tekintet nélkül, a szerződést vállalkozók bármelyikével megkötetheti.

Részletes feltételek a községi előljárárságnál megtekinthetők vagy attól beszerezhetők.

Helpa, 1913. évi július hó 1.

Községi előljárárság.

Hirdetéseket

mérsékelt áron

e lap részére

elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

Fényképező cikkek,

olcsó

szivarka hüvelyek

kaphatók:

Ifj. Rábely Miklós

könyvkereskedésében

Rimaszombat, Deák Ferencz-u. 20.

Haszonbéri hirdetemény.

637. sz. — Alulírott község előljárórsága ezennel közhírré teszi, hogy Kövi község tulajdonát képező **vendéglő** a hozzátartozó melléképületekkel és jogokkal együtt 1914. évi január hó 1-től hat egymásután következő évre folyó évi **július hó 20-án** délután 2 órakor a község házában megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adadni.

Kikiáltási ár 1000 korona.

Árverezni szándékozók tartoznak 200 korona bánatpénzt az árverés megkezdése előtt letenni.

Az árverés megkezdése előtt 200 korona bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatók.

A részletes árverési feltételek a község házában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kövi, 1913. évi június 27-én.

1—2 **Boczko János**, bíró.
Valkay, körjegyző.

HIRDETMÉNY.

Vasuti állomás mentén fekvő **jóforgalmu kocsmá és vendéglő** helyiségembe f. év **július hó 1-jére üzletvezetőt**

keresek. — Bővebb felvilágosítást nyújt helyben **Poltáron** (Nógrád-megye) maga a tulajdonos:

3—3 **KOVÁCS MIHÁLY.**

Elsőrendű, kitünő minőségű

gép-falitegla

bármely mennyiségben
jutányos áron kapható

a **RAKOTTYAY-féle gőztéglagyárban**
LOSONCZON.

Hirdetemény.

472. szám. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1913. évi 430/L. számú végzése következtében dr. Baksy Dezső ügyvéd által képviselt Braun Sándor javára 2400 kor. s jár. erejéig 1913. évi május hó 27-én foganatosított biztosítási végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1576 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: butorok, szikvizgyártó-gép és üvegek stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járás-bíróság 1913. évi V. 330. számú végzése folytán 2400 korona tőkekövetelés, ennek 1913. évi május hó 2 ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 169 kor. 35 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Rimaszaluzsányban, az adós lakásán leendő megtartására **1913. évi július hó 11-ik napjának** délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az ériantett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsárón alól is el fognak adadni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik. — Rimaszombat, 1913. június 30. **Gasko**, kir. bír. végrehajtó

Menetrend

a magyar kir. államvasutak gömöri főbb és a közbeeső állomáshelyeiről induló és érkező vonalaira 1913. május hó 1-étől.

Tiszolcz—Feled.								Bánréve—Dobsina.											
Tiszolczról indul	4:21	5:46	0—	0—	12:43	0—	5:21	7:30	Bánrévéről indul	4:57	8:15	12:40	5:03	9:10					
R. bányáról „	5:33	7:01	0—	0—	2—	0—	6:56	8:37	Tornaljáról indul	5:36	8:54	1:19	5:42	9:51					
Rszombatból „	6:25	7:50	10:12	12:25	2:54	4:55	7:45	9:21	Pelsőczről indul	6:29	9:54	2:20	6:53	10:55					
Feledre érkezik	6:55	8:20	10:57	12:52	3:22	5:20	8:11	9:50	Rozsnyóról indul	7:21	10:49	3:11	7:49	11:51					
Feled—Tiszolcz.								Dobsina—Bánréve.											
Feledről ind.	7:12	8:59	11:30	1:15	3:51	5:44	7:05	8:30	10:11	Dobsináról indul	4:12	7:40	12:25	4:50					
Rszombatból.	8:00	9:42	12:16	2:03	4:32	6:11	7:31	8:56	10:46	Rozsnyóról indul	5:31	9:02	1:38	6:10					
Rbányáról	8:59	10:41	1:12	0—	5:28	0—	0—	0—	11:43	Pelsőczről indul	6:20	9:54	2:32	7:02					
Tiszolcra érkezik	10:21	12:03	2:29	0—	6:47	0—	0—	0—	12:58	Tornaljáról indul	7:06	10:44	3:17	7:51					
Fülek—Miskolcz.								Murányalja—Pelsőcz.											
Budapestről								Murányaljáról indul								3:56	10:50	0—	
Fülekre érkezik	0—	0—	9:20	1:42	5:22	10:44	4:44	0—	Nagyroczéről indul	4:23	11:27	5:06							
Ruttkáról								Jolsváról indul								8:09	3:53	8:37	
Fülekre érkezik	0—	0—	10:54	4:24	10:00	2:43	6:40	0—	Nagyroczéről indul	9:16	4:35	9:39							
Fülekről indul	12:32	0—	6:12	10:25	2:55	5:40	7:12	0—	Murányaljára érkezik	9:45	0—	10:08							
Várgedefürdőről ind	1:46	0—	6:47	11:02	3:30	6:31	7:52	9:10	Murányalja—Pelsőcz.										
Feledről indul	2:30	0—	7:07	11:18	3:44	6:50	8:20	0—	Murányaljáról indul	3:56	10:50	0—							
Bánrévéről indul	0—	6:05	7:52	11:59	4:24	0—	9:14	0—	Nagyroczéről indul	4:23	11:27	5:06							
Putnokról indul	0—	6:19	8:04	12:08	4:36	0—	9:27	0—	Jolsváról indul	5:06	12:30	5:48							
Miskolczra érkezik	0—	7:33	9:10	1:14	5:41	0—	10:41	0—	Pelsőczre érkezik	6:04	1:27	6:45							
Miskolcz—Fülek.								Pelsőcz—Nagyszabos.											
Miskolczról indul	3:27	6:27	10:57	0—	3:25	5:50	7:10	0—	Pelsőczről indul	7—	2:46	7:30							
Putnokról indul	4:35	7:38	12:08	0—	4:36	7:11	8:39	0—	Csetnekről indul	8:17	3:46	8:40							
Bánrévéről indul	0—	7:54	12:27	0—	4:56	0—	9:18	0—	Nagyszabosra érkezik	9:13	4:31	9:38							
Feledről indul	3:04	8:34	1:05	3:45	5:40	0—	10—	0—	Nagyszabos—Pelsőcz.										
Várgedefürdőről ind	3:26	8:46	1:17	4:05	5:52	0—	10:12	0—	Nagyszabosról indul	4:15	11:30	5:04							
Fülekre érkezik	4:40	9:17	1:49	0—	6:26	0—	10:45	0—	Csetnekről indul	5:12	12:49	5:57							
Budapestre								Bánréve—Ózd.											
Fülekről indul	11:19	4:45	10:06	0—	2:43	0—	6:40	0—	Bánrévéről indul	5:00	8:20	12:55	5—	9:20					
Rutkára								Ózdra érkezik											
Fülekről indul	9:26	1:57	5:29	0—	11:20	0—	5:02	0—	Ózdra érkezik	6:14	9—	1:35	5:40	9:59					
Tiszolcz—Brezsnóbánya.								Ózd—Bánréve.											
Tiszolczról indul				2:58	0—	7:16	0—	0—	12:09	Ózdról indul	6:58	10:44	3:22	7:22	0—				
Erdőkőzről indul				5:33	4:39	0—	0—	10:30	2:26	Bánrévére érkezik	7:37	11:23	4:01	8:01	0—				
Brezsnóbányára érkezik				6:13	5:13	0—	0—	1:18	3:16	Rimakokova—Losonc.									
Brezsnóbánya—Tiszolcz.								Losonc—Rimakokova.											
Brezsnóbányáról indul				11:19	0—	8:25	4:38	0—	8:55	Rimakokováról indul	5:20	3:10	6:32						
Erdőkőzről indul				2:30	0—	9:58	5:37	0—	0—	Poltárról indul	6:37	4:26	7:48						
Tiszolczra érkezik				4:22	0—	11:50	7:21	0—	0—	Losoncra érkezik	7:52	5:35	9—						
Brezsnóbánya—Vereskő.								Eger—Putnok.											
Brezsnóbányáról indul				8:10	6:25					Egerből indul	3:47	7:28	1:38						
Garamszécsről indul				9:43	8:05					Putnokra érkezik	7:28	11:24	6:20						
Pohorella-vasgyárból indul				10:47	9:05					Putnok—Eger.									
Vereskőre érkezik				11:34	9:56					Putnokról indul	3:09	12:35	5:15						
Vereskő—Brezsnóbánya.								Egerbe érkezik											
Vereskőről indul				4:50	12:36					Egerbe érkezik	6:49	5:14	9:52						
Pohorella-vasgyárból indul				5:34	1:13														
Garamszécsről indul				6:43	2:14														
Brezsnóbányára érkezik				7:45	3:05														

Középnagy birtokbérlet

szeszgyárral átadó
1—2 Sárosvármegyében
Kovács Ernő Girált, Eperjes mellett.

Meghívó

a Garami Fogyasztási Egylet

(Szász-Coburg-Gothai hg. tisztái és munkásai számára)

1913. évi július 20-án d. u. 3 órakor a nándorvölgyi iskola helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Egy igazgatósági tag választása.
2. Egyleti elnök választása.
3. Esetleges indítványok.

Pohorellavasgyár, 1913. július 1-én.

Az igazgatóság.

Hirdetés.

Válogatott **Spanyol meggyet**,
július hó elsejétől 3 korona 75 fillérért,
Ananász kajszin barackot

július hó végétől 4 koronaért
bérmentetlenül szállítanak:

Hibján Sámuel utódai

gyümölcs-, méz- és baromfi kiviteli üzlet
NYIREGYHÁZÁN.

Kristálytisza csemege **akácvirág-méz**
5 kilós posta-bádóg 9 korona. — Rántani
és sütni való **csirke** élve párja 2 kor.
40 fillértől 3 korona 60 fillérig. — Szár-
nyas és méz ingyen rekeszben bérmentve.
3—3 **Tessék árjegyzéket kérni!**

Hirdetmény.

175. szám. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. törvényszéknek 1913. évi 879. sz. végzése következtében dr. Ráróssy Gyula ügyvéd által képviselt a Gömörmegyei Nép- és Iparbank javára 2000 kor. s jár. erejéig 1913. évi febr. hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 3000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, csikók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbíróság 1913. évi V. 96/2. számú végzése folytán 2000 korona tőkekövetelés, ennek 1911. évi február hó 4-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó-díj és eddig összesen 123 korona — fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, csiszben alperesnél leendő megtartására **1913. évi július hó 14-ik napjának** délelőtti 10 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Feleden, 1913. évi június hó 18. án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Látszerészeti cikkek

legjutányosabb áron beszerezhetők

STEHLINSZKY SAMUNÉ

órá- és ékszerüzletében

Rimaszombat Erzsébet-tér 5.

Válogatott kajszin barackot

legszebb példányokat 5 kilónként **4 kor.**

Spanyol meggyet

3 koronaért szállit:
Szilágyi gyümölcskivitele Kiskörös.

Hirdetmény.

251. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a feledi kir. járásbírósnak 1912. évi Sp. I. 350. számú végzése következtében dr. Baksay Dezső ügyvéd által képviselt Braun Sándor javára 640 korona s jár. erejéig 1913. évi márczius hó 13 án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1700 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, tinók, sertések nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a feledi kir. járásbíróság 1912. évi V. 162/2. sz. végzése folytán 640 kor. tőkekövetelés, ennek 1912. évi április hó 22-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltó-díj és eddig összesen 153 korona 00 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Almágyon alpereseknél leendő megtartására **1913. évi július hó 18-ik napjának** délelőtti 11 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvényezikk 107. és 108. § értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Feleden, 1913. évi június 28.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Kiadó bolthelyiség.

Az **Andrássy-ut 1-ső számú házban 1913. november elsejétől** egy bolthelyiség bérbe vehető. — Értekezhetni **ANDRÁSI LÁSZLÓ**, fényképésszel.

Pályázati hirdetmény.

Gömör- és Kishont-vármegye ratkói járáshoz tartozó szirki körjegyzőségben megüresedett

segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek.

A segédjegyző javadalmazása: állami segély 700 korona, a kör községeitől pedig 300, összesen 1000 korona, továbbá 100 kor. lakbérilletmény, illetve az ezen összegért kibérelt lakás.

Felhivom a pályázni óhajtókat, miszerint kérvényeiket az 1883. évi I. t. czikk 6. § ában, illetve az 1900. évi XX. t. cz. 3. §-ában előírt képzettségüket igazoló s eddigi szolgálataikra vonatkozó okmányokkal felszerelve hozzám **folyó évi július hó 20-áig** annál is inkább nyújtsák be, mivel az elkészteten érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Szolgálatban állók kérvényei fölöttes hatóságuk útján nyújtandók be.

A választás kitzése iránt a pályázati határidő eltelte után fogok intézkedni.

Ratkó, 1913. évi június hó 12-én.

3—3 **Madarassy**, főszolgabíró.

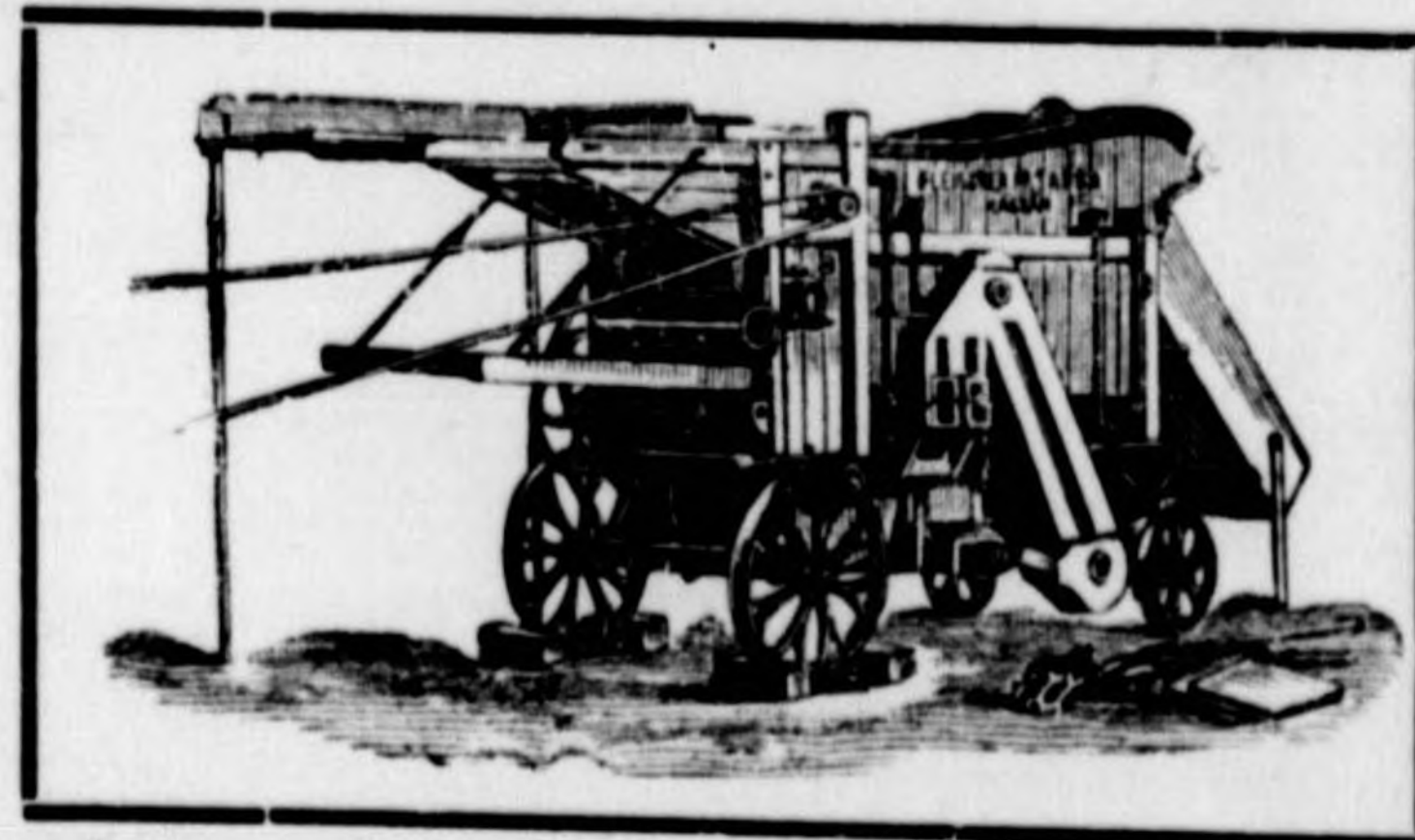
Fleischer és Társa

gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utca 11. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemeltartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit a **nyári idényre**, nevezetesen:

Cséplőkészleteit könnyű járással, járgány vagy gőzmozdony általi hajtásra.

Kézi cséplőgépeit járgány hajtásra is alkalmazva, szalmarázó készülékkel vagy anélkül. **Backer- és magtár-rostát**, továbbá mindenemű **szivattyukat, gőz-gépeket** és **gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket**, mint pl. **Henze-főzőket, cukrosítókat, maláta- és burgonyazúzókat, malomberendezéseket stb.**

Gépgyárunk gyármányainak **jelentékeny készletét állandóan raktáron tartjuk.**

Gazdasági gépeink képes, valamint öntődenk gyármányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük!